

Misintenties

“Dit heilig Misoffer wordt opgedragen voor de zielerust van N.N.”. “Laten we ook bidden voor de zielerust van N.N.” Op het eerste gezicht lijken beide gebeden op hetzelfde. Maar in wezen gaat het om twee verschillende wijzen, waarop de overledene herdacht wordt. Bij het eerste wordt vermeld dat het Misoffer voor de overledene wordt opgedragen. Bij het tweede wordt door de geloofsgemeenschap voor de betreffende overledene gebeden. Het eerste noemen we *misintentie*. Het tweede een *voorbede*. Het eigene van een misintentie is dat het Misoffer speciaal voor een intentie wordt opgedragen, d.w.z. de priester voegt deze intentie in het offer van Christus. Christus geeft zich in deze afzonderlijke mis voor bv. een overledene, een zieke, het welslagen van een operatie of examen. Voor elke intentie kan een Mis opgedragen worden.

De mogelijkheid van een misintentie is een consequentie van de katholieke geloofsleer dat de heilige Mis de vertegenwoordiging van het kruisoffer van Christus is. Het Kerkelijk Wetboek bepaalt daarom: “De priester mag de Mis opdragen tot intentie van allen, zowel levenden als overledenen” (can. 901). In plaats van “opdragen” staat in de Latijnse tekst “applicare”. De priester appliceert het misoffer. Dus de geestelijke werkingen, ook “vruchten” genoemd, worden op deze speciale persoon of op deze speciale intentie, waarvoor de heilige Mis wordt opgedragen, toegepast. De “applicatie” van de vruchten van het misoffer is een act van de wil van de priester. Deze heeft de intentie de vrucht voor een bepaalde persoon of een bepaald doel op te dragen.

Voor deze applicatie, voor deze misintentie, mag de priester een geldelijke bijdrage, ook “misstipendium” genoemd, ontvangen (vgl. can. 945 § 1). De kerkelijke wetgever noemt twee doelen van het misstipendium: 1. het opdragen van de Mis tot intentie van degene die het stipendium gegeven heeft; 2. een bijdrage leveren tot het welzijn van de Kerk en de zorg om “bedienaren en werken te ondersteunen” (can. 946). Het eerst doel is dus de applicatie van de vrucht van het misoffer, het tweede de zorg om de materiele behoeften van de bedienaren en hun apostolaat.

Na het Tweede Vaticaans Concilie werd over de theologische en juridische vragen rond het misstipendium intensief nagedacht. Er waren theologen en kerkjuristen die voor een afschaffing van het misstipendium pleitten. Maar Paus Paulus VI. heeft dit kunnen verhinderen. In zijn Motu Proprio “Firma in traditione” van 13 juni 1974 gaat hij o.a. op de theologische fundering van het misstipendium in. Hij herinnert eraan dat de Kerk er altijd aan vastgehouden heeft (traditiargument). De Kerk ziet, zo Paulus

VI., in het misstipendium een wijze waarop de gelovigen hun algemeen priesterschap uitoefenen. Want hun materiële offergave voegen zij in het eucharistisch offer van het altaar en worden zo medeofferaars. Doordat de gelovigen aan de priester een stipendium geven om het Misoffer, d.w.z. de vruchten uit dit Misoffer, voor een bijzondere intentie op te dragen, nemen zij op een actieve wijze deel aan de Mis. Hun geldbijdrage (het stipendium) is bijgevolg een bijzondere vorm van de actieve deelname van de gelovigen.